

Declaració dels municipis i entitats per l'energia pública

En menys de dos segles l'activitat humana ha multiplicat la quantitat de gasos amb efecte hivernacle de l'atmosfera. Si no revertim la situació, el clima acollidor i estable en què es basa la nostra civilització serà un record del passat. Actualment els efectes del canvi climàtic es manifesten amb fenòmens meteorològics extrems, amb l'acidificació dels oceans, amb la pèrdua de les masses de gel i amb l'increment de temperatura del planeta. Això es tradueix en extinció d'espècies animals i vegetals, manca global d'aliments, riscos per a la salut i el benestar, pobresa i desplaçaments massius de poblacions humanes.

Els informes de l'IPCC (Intergovernmental panel for climate change) i altres grups científics de referència mundial prediuen des de fa dècades escenaris globals que posen en perill la vida al planeta tal i com la coneixem. Més de 200 estats han signat la declaració de París per la reducció de les emissions, i alguns d'ells han declarat l'emergència climàtica. Malgrat tot, els governs no actuen amb fermesa, i continuen ignorant aquestes advertències.

Per a assegurar el bé comú, els governs han de custodiar els drets de la ciutadania, com el dret a la salut, a la seguretat, al respecte, a la vida. També han de vetllar per l'accés a productes i subministraments, com els aliments, l'aigua o l'energia. Aquests drets no poden ser sacrificats en defensa dels guanys empresarials no justificats, i requereixen que revertim urgentment la degradació ambiental i la crisi climàtica. La lluita contra la crisi climàtica ha d'enfortir l'equitat i la democràcia, ha de posar en valor el territori i allò local, ha de protegir els béns comuns de la ciutadania, i l'energia n'és un d'ells.

L'extracció, distribució i comercialització d'energia és un negoci privat que implica grans beneficis econòmic, i la realitat és que les grans empreses propietàries dels recursos energètics i de les xarxes de distribució tenen una enorme capacitat d'influència en les lleis que regulen el sistema. El resultat és que l'energia, un servei bàsic, un bé comú, un dret, queda massa sovint subjecte als interessos econòmics de les empreses que el gestionen. Aquest model no pot assegurar un accés universal, just i equitatiu a l'energia, i ens ha portat a la situació d'emergència climàtica que patim.

Davant d'aquesta situació, avui ens hem reunit a Barcelona els 114 municipis i entitats que constituïm l'Associació de Municipis i Entitats per l'Energia Pública, l'Amp, per fer la següent Declaració per l'energia pública:

Conscients que la situació d'emergència climàtica en què ens trobem posen en perill els nostres drets, la nostra salut i el nostre benestar, i el de les generacions futures.

Conscients que el model actual sota el control d'empreses privades exclou a una part de la ciutadania a l'accés universal, just i equitatiu a l'energia, genera increments i volatilitat en els preus, pobresa energètica i manca de competitivitat, i ens ha portat a la situació d'emergència climàtica que patim.

Conscients que l'energia pública, verda, justa, propera i participada pot contribuir a capgirar la situació estructurant un nou model energètic basat en el bé comú.

Conscients que el canvi requereix una intervenció pública sobre els recursos energètics i les xarxes de distribució, i empoderar a la ciutadania i als governs locals, aplicant solucions àgils, participades i sostenibles, tant per la generació d'energia com pel seu ús responsable.

Demanem als governs de Catalunya i de l'Estat que adoptin de forma urgent les següents mesures:

PRIMER.- Crear un grup de treball del municipis i entitats amb la Generalitat de Catalunya, i si s'escau altres institucions, amb l'objectiu de proposar una modificació del Decret de renovables que assegurí el seu desplegament en el sòl urbà.

SEGON.- Incrementar el desplegament de les energies renovables per l'assoliment dels objectius previstos per l'any 2030 i garantir un ràpid accés de connexió dels projectes promoguts per les comunitats locals a la xarxa de distribució.

TERCER.- Obrir vies de finançament públic per promoure la participació dels municipis, les empreses locals, la ciutadania i les comunitats energètiques en el desenvolupament de les energies renovables, i incrementar les inversions públiques en projectes de generació d'energies renovables.

QUART.- Impulsar els canvis legislatius necessaris per incrementar els mecanismes de control i transparència de la gestió de les xarxes de distribució d'energia elèctrica, el seu manteniment, planificació, ampliació, i qualitat del servei, amb la participació del món local.

CINQUÈ.- Impulsar iniciatives legislatives per avançar en la titularitat pública de les xarxes de distribució d'energia elèctrica.

Barcelona, a 1 de desembre de 2022